

۳۴۷۷

۵۰۰

۱

۴۲۲

نور

زبان‌شناسی مدرن

ترجمه

فاطمه زهرا قربانیان نجمه محیایی

محمد رضا عباس زاده

سرشناسه: محیایی، نجمه، ۱۳۶۷-
 عنوان و نام پدیدآور: زبانشناسی مدرن / فاطمه زهرا قربانیان، نجمه
 محیایی، محمدرضا عباس زاده؛ ویراستار علمی و ادبی محمدرضا
 عباس زاده.
 مشخصات نشر: قم: عصر آگاهی، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری: ۴۲۴ ص.
 شابک: ۱۷۰۰۰۰ ریال: ۳-۸۲-۶۲۸۹-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیفا
 موضوع: مفاهیم اساسی زبان شناسی
 شناسه افزوده: محیایی، نجمه، ۱۳۶۷-
 شناسه افزوده: قربانیان، فاطمه زهرا، ۱۳۶۵-
 شناسه افزوده: عباس زاده، محمدرضا، 1367
 BP رده بندی کنکره: ۱۳۹۶ م۷/س۸۲/۶

شناسنامه

نام کتاب: زبانشناسی مدرن
 مترجمان: نجمه محیایی، فاطمه زهرا
 قربانیان، محمدرضا عباس زاده
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶
 تیراژ: ۵۰۰ نسخه
 ناشر: عصر آگاهی
 قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان
 چاپخانه: کوثر
 طراح جلد: صدیقه محیایی
 چاپ و صحافی: نگارش
 شابک: ۳-۸۲-۶۲۸۹-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به:

ساحت مقدس امام زمان عجل الله تعالی و

فرجه الشریف به امید گوشه چشمی .

۱۰	مقدمه
۱۴	بخش اول : قضایای عمومی زبان شناسی
۱۵	فصل اول: مفاهیم
۳۷	فصل دوم : پیدایش زبان
۷۰	فصل سوم : زبان کودک
۹۰	فصل چهارم : زبان نوشتار، زبان گفتار
۱۰۳	فصل پنجم : کشمکش زبانی
۱۲۳	فصل ششم : تحول زبان
۱۳۷	فصل هفتم : زبان و تفکر
۱۴۶	فصل هشتم : مهم ترین زبان های دنیا و مهم ترین گونه های زبانی
۱۶۳	فصل نهم : لهجه های عربی
۲۰۳	بخش دوم : آواشناسی
۲۰۴	مفهوم آواشناسی
۲۱۱	انواع آواشناسی
۲۱۵	آواهای گفتار و انواع آن
۲۱۸	انواع آواشناسی عمومی
۲۲۰	الفبای آوایی بین المللی

۲۲۲	واج
۲۲۹	انواع واج
۲۲۹	واجگونه
۲۳۱	انواع واجگونه
۲۳۱	تکواژ
۲۳۲	مقایسه تکواژ
۲۳۳	انواع تکواژها
۲۳۸	دسته بندی تکواژ
242	آوانگاری
242	تکیه
248	انواع تکیه
250	درجات تکیه
252	محل تکیه در زبان عربی
256	عوامل مؤثر بر محل تکیه
257	آهنگ
263	شباهت و تفاوت میان آهنگ و علایم نگارشی
264	سطوح آهنگ در زبان عربی
268	بخش سوم: زبان شناسی مدرن
278	فصل اول: پژوهش های زبانی
۲۷۹	فصل دوم: روش تحقیق در زبان
292	فصل سوم: زبان شناسی و علوم دیگر
301	فصل چهارم: تلاش های زبان شناختی در زمینه زبان شناسی جدید

302	دیدگاه تاریخی در مورد پیدایش زبان‌شناسی
۳۰۵	تلاش زبان شناختی یونانیان
۳۰۷	تلاش زبان شناختی رومیان
۳۰۷	تلاش زبان شناختی عربی در قرون وسطی
310	تلاش زبان شناختی در دوره نهضت علمی تا اواخر قرن هجدهم
313	تلاش زبان شناختی در قرن نوزدهم
314	پژوهش‌های تطبیقی قرن نوزدهم
317	ویلهم وان هومبولت و نظرات زبان‌شناسانه او
318	نظرات زبان شناختی هومبولت
323	تلاش زبان شناختی در نیمه دوم قرن نوزدهم
326	پژوهش‌های زبانی در قرن بیستم
336	نظریه‌های زبانی زبان
337	ساخت‌گرایی
342	فصل پنجم: مکاتب ساختارگرایی
348	نظریه سوسور و نظراتی پیرامون آن
349	نظر یسبرسن در مورد نظریه سوسور
351	مهمترین اصطلاحات و افکاری موجود در نظریه سوسور
352	نظر فرث در مورد نظریه سوسور
۳۵۷	ساخت‌گرایی در آمریکا
۳۶۲	بخش چهارم: معناشناسی
۳۶۳	معناشناسی واژگانی
366	نگاهی بر تطور معناشناسی

حمد و سپاس مخصوص پروردگار جهانیان است، او که بخاطر نعمت زبان ما را بر سایر حیوانات برتری داده و زبان عربی را بواسطه قرآن کریم بر تمامی زبان‌ها ارج نهاده است و از میان تمام موجودات به ما منزلت بخشید.

و سلام و صلوات بر نبی بزرگوار، حضرت محمد (ص)، کسی که ما را عاشق اسلام و عربیت کرد و فرمود: عرب را بخاطر سه چیز دوست بدارید؛ چون من عرب هستم، قرآن عربی است و کلام بهشتیان به زبان عربی است!

این کتاب، پژوهشی است که به زبان‌شناسی جدید می‌پردازد، علمی که در زندگی علمی خود مثل مؤسسات علمی دانشگاه‌ها و یا در فعالیت‌های روزمره‌ی خود با آن سروکار داریم، پس بهتر است رابطه‌ی میان زبان‌های مختلف را درک کرده و

۱- المستدرک، ج ۴، ص ۸۷

مراحل را که این زبان‌ها طی کرده‌اند یا چگونگی تغییر آن‌ها را از یک حالت به حالت دیگر مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم.

امیدوارم در گزینش واژه‌ی (تغییر) بجای واژه‌ی (تطور) به خطا نرفته باشم؛ چراکه واژه‌ی (تطور) یعنی ارتقاء واژه از معنای بد به معنای خوب، اما (تغییر) به معنای انتقال واژه از بدترین به بهترین، با انتقال از بهترین به بدترین - بصورت یکسان - است از این رو مکان‌هایی را که این زبان‌ها در آن پدیدار شده‌اند و یا حتی ملت‌هایی که با آن زبان‌ها صحبت می‌کنند مورد بررسی قرار می‌دهد.

با کمتر شدن فاصله میان کشورها، پیشرفت وسایل ارتباطی و نیز شناخت انسان نسبت به اهمیت نقش زبان در انتقال اخبار روزانه و تاثیر روزافزون آن در پیشرفت وسایل ارتباطی توجه این علم در موسسات علمی و مراکز پژوهشی دو چندان شده است.

در این کتاب سعی بر آن شده تا مفاهیم اساسی زبان‌شناسی را مورد بررسی قرار دهیم، به تعریف زبان‌شناسی پردازم و ضمن

تعیین حد و مرز بین دو مفهوم زبان‌شناسی و فقه اللغة، به بررسی روش‌های تحقیق در زبان، کشمکش زبانی، رشد زبانی، معناشناسی واژگان، زبان و تفکر، مهمترین زبان‌های دنیا و گونه‌های زبانی پردازم و کوشیده شد که در عمق آواشناسی نفوذ کنم تا مفهوم، مراحل تکامل و انواع آواها، الفبای آوانگاری بین المانی، فونیم (یا واج) و انواع آن، آوانگاری، تکیه و انواع و مراتب آن و اهمیتش در پژوهش‌های آوایی و زبانی، آهنگ و اهمیت آن را بیان کنم.

در زبان‌شناسی جدید به تلاش پیشینان بویژه تلاش زبان‌شناسان هند، یونان و روم، تلاش زبان‌شناسان عرب در سده‌های میانی، تلاش زبان‌شناسان در عصر نهضت اروپا تا پایان قرن هجدهم، تلاش زبان‌شناسان و پژوهش‌های تطبیقی در قرن نوزدهم و پژوهش زبان‌شناسی در قرن بیستم پرداختم و به نظریه ساختگرایی و زایا-گشتاری اروپایی، مدارس و مکاتب زبان‌شناسی مثل ژنو، پراگ، گلوسماتیک، مکتب کازان یا کانون

زبان‌شناسی کازان، مکتب سوسور و نظریات و دیدگاه‌هایی
پیرامون نظریه سوسور و ساختگرایی آمریکایی پرداختم.

از خداوند می‌خواهم آنچه را آغاز کردم بر من آسان گرداند
و به من فرصت دهد تا در آینده‌ای نه چندان دور بتوانم آن را به
سرانجام برسانم.

نویسنده